

ОУ „СВЕТИ КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“

п.к. 2343 с. Рударци, общ. Перник, обл. Перник; тел.: 0876520621;

e-mail: info-1403229@edu.mon.bg

Утвърдил:

Маргарита Йорданова – Любенова

Директор на ОУ „Св. Кл. Охридски“

с. Рударци

ЕТИЧЕН КОДЕКС НА УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ в ОУ „Св. Климент Охридски“ за учебната 2025/2026 година

Изготвил: Елена Маринова

Етичният кодекс е приет на заседание на педагогическия съвет с Протокол № 10/10.09.2025 г. и е утвърден със Заповед № РД 12-467/10.09.2025 г. на директора на училището

Етичният кодекс на училищната общност представя стандартите за етично поведение на работещите с деца педагогически специалисти в ОУ „Св. Климент Охридски“ – с. Рударци и регламентира етичните правила, които следва да се прилагат при изпълнение на служебните им задължения и в ситуация на конфликт на интереси. Установява общи норми на поведение както за педагогическия и непедagogически персонал, така и за учениците в институцията и техните родители.

ЦЕЛИ НА УЧИЛИЩНИЯ ЕТИЧЕН КОДЕКС

- Да представи основните принципи и ценности, които служителите в училището трябва да познават и прилагат в практиката си.
- Да утвърди волята на училищната образователна общност за морални и етични взаимоотношения.
- Да насочи поведението и подпомогне педагогическият служител в училището в решаването на етични дилеми в своята практика.
- Да очертаят моралните отговорности на служителите в училището към учениците, към семейството, към колегите си и към останалите училищни служители, към обществото.

ВЪВЕДЕНИЕ

Етичният кодекс на училищната общност представя стандартите за етично поведение на работещите с деца и ученици и регламентира, правила, които следва да се спазват.

Раздел I

ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ

Педагогическите специалисти изпълняват своите функции, като се ръководят от основните човешки ценности и принципи.

Чл. 1. Детството е изключително важен период от живота на човека.

Чл. 2. Семейството е най-естествената среда за развитието на детето.

Чл. 3. Всяко дете притежава уникалност и стойност.

Чл. 4. На всяко дете е гарантирано правото на:

- свобода на изразяване на мнение
- свобода на мисълта, съвестта и религията
- формиране на собствени възгледи и право да ги изразява свободно.

Чл. 5. Всяко дете има право на закрила срещу нарушаващите неговото достойнство методи на възпитание, физическо, психическо или друго насилие или форми на въздействие.

Чл. 6. Всяко дете има право на закрила за нормалното му физическо, умствено, нравствено и социално развитие.

Чл. 7. Всяко дете и всяко семейство заслужават да бъдат подпомагани да развият пълния си потенциал.

Чл. 8. Във всички случаи следва да се защитават по най-добър начин интересите на детето.

Чл. 9. За всяко дете, попаднало в риск, възниква спешна необходимост от специална закрила за извеждането му от рисковата ситуация.

Чл. 10. Децата с изявени дарби се ползват от мерките за специална закрила.

Чл. 11. Работещите с деца трябва да притежават определени личностни, морални и социални качества.

Раздел II

МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ ДЕТЕТО

Чл. 12. Педагогическата практика да се основава на съвременните знания за детското развитие и познаването на индивидуалните особености на всяко дете.

Чл. 13. Да се разбира и уважава уникалността на всяко дете.

Чл. 14. Да се има предвид специфичната уязвимост на всяко дете.

Чл. 15. Да се създава безопасна и здравословна среда, която стимулира социалното, емоционалното и физическото развитие на детето.

Чл. 16. Да се подкрепя правото на детето на свободно изразяване на мнение по всички въпроси от негов интерес.

Чл. 17. Да се работи винаги в най-добрия интерес на детето.

Чл. 18. Да се осигуряват на децата с увреждания равни възможности за достъп до адекватни грижи и образование.

Чл. 19. Да не се участва в практики, които не зачитат достойнството на детето или са опасни и вредни за физическото и емоционалното му здраве и развитие.

Чл. 20. Да не се участва в практики, които дискриминират по някакъв начин децата на основата на раса, етнически произход, религия, пол, националност, език, способности или на

базата на статуса, поведението или убежденията на родителите.

Чл. 21. Да се познават и спазват законите и процедурите, защитаващи детето от насилие. Да се познават симптомите на насилие над дете - физическо, сексуално, вербално, емоционално малтретиране или занемаряване.

Чл. 22. При съмнение за малтретиране веднага да се уведомяват органите за закрила на детето и да се проследява дали са предприети необходимите мерки.

Чл. 23. Когато друго лице изкаже подозрения за малтретиране на дете, следва да му се окаже пълно съдействие за предприемане на подходящи действия за закрила на детето.

Чл. 24. Когато постъпи информация за действия или ситуации, които заплашват здравето и сигурността на детето, незабавно се информират органите по закрила на детето.

Раздел III

МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ СЕМЕЙСТВОТО

Чл. 25. Наша отговорност е подпомагане на семейството при отглеждането и възпитанието на децата.

Чл. 26. Зачитане на достойнството на всяко семейство и неговата култура, обичаи, език и убеждения.

Чл. 27. Уважаване на ценностите на семейството при отглеждането и възпитанието на децата и на правото му да взема решения за своите деца.

Чл. 28. Информиране на семейството за всички решения, отнасящи се до детето. Когато е възможно, родителите следва да се включват във вземането на такива решения.

Чл. 29. Зачитане на правото на семейството да бъде информирано за начина, по който се работи с детето.

Чл. 30. Информиране на родителите за изследователските проекти, включващи техните деца. Не се позволява и не се допуска участие в изследвания, които по някакъв начин могат да застрашат здравето, образованието, развитието или благополучието на детето.

Чл. 31. Да не се използват служебните отношения със семейството за лично облагодетелстване. Да не се влиза в отношения с членовете на семейството, които могат да навредят на ефективността на работата с детето.

Чл. 32. Осигуряване на конфиденциалност на информацията и зачитане на правото на семейството на личен живот с изключение на случаите на малтретиране и лоша грижа. Това не важи в случаите, когато има основания да се счита, че благополучието на детето е в риск.

Чл. 33. Разкриването на поверителна информация за детето може да стане само с разрешение на семейството. Това не важи в случаите на малтретиране и лоша грижа.

Чл. 34. В случаите на конфликт между членовете на семейството - се въздържа от вземане на страна в конфликта.

Раздел IV

МОРАЛНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ С КОЛЕГИТЕ

Чл. 35. Изграждане и поддържане на отношения на уважение, доверие, сътрудничество и колегиалност.

Чл. 36. Обмяна на информация и ресурси, които имат отношение към благополучието и закрилата на правата на детето.

Чл. 37. Работа за утвърждаване на собствения и на колегите си авторитет, въздържайки се от действия, които биха уронили престижа на професията.

Раздел V

МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ ОБЩЕСТВОТО

Чл. 38. Предоставяне на висококачествени програми и услуги. Забранено е предлагането на услуги, за които липсва компетентност; квалификация или ресурси; правоспособност.

Чл. 39. Създаване на сигурна обществена среда, в която детето да получава адекватни здравни грижи, храна и възпитание.

Чл. 40. Подобряване на сътрудничеството между организациите, както и за интердисциплинарното взаимодействие между професиите, които имат отношение към благополучието на децата и семейството.

Чл. 41. Оказване на съдействие за повишаване на степента на разбиране на децата и техните нужди от обществото.

Чл. 42. Работа за популяризиране на правата на децата.

Чл. 43. Работа в подкрепа на законите и политиките, които подпомагат благополучието на децата и семействата им, и противопоставяне на тези, които го нарушават.

Раздел VI

ВЗАИМООТНОШЕНИЯ С ОРГАНИЗАЦИОННИТЕ СТРУКТУРИ ОБЩИНА, РУО И МОН

Чл. 44. (1) Служителите извършват своята дейност на най-високо ниво на компетентност в съответствие с професионалните критерии и поемат за решаване само такива задачи, за които са придобили необходимата квалификация.

(2) Служителят извършва административното обслужване законосъобразно, своевременно, точно, добросъвестно и безпристрастно.

(3) Служителят отговаря на поставените въпроси съобразно функциите, които изпълнява. При необходимост той пренасочва въпросите към друг свой колега, притежаващ съответната компетентност.

Раздел VII

ПРОФЕСИОНАЛНО ПОВЕДЕНИЕ НА ПЕДАГОГИЧЕСКИТЕ СПЕЦИАЛИСТИ

Чл. 45. Педагогическият специалист трябва да бъде професионално подготвен, добросъвестен, добронамерен и почтен.

(1) Педагогическият специалист непрекъснато повишава своята квалификация и поддържа съвременно ниво на знания умения и компетентности, да да гарантира правото на учениците на качествено образование. Той има право на професионална независимост и лична свобода, както и на подкрепа от страна на колегите си и ръководството на образователната институция. Положителните резултати в професията са възможни само благодарение на ефективната екипна работа и пълноценното взаимодействие между всички участници в училищната общност.

(2) Педагогическият специалист информира и обсъжда с родителите образователните практики, които прилага. Обосновава и аргументира своите позиции и решения пред учениците и техните родители. Всяко семейство трябва да бъде подкрепено при развитието и изявата на

пълния потенциал на децата си.

(3) Педагогическият специалист създава ясни правила при осъществяване на педагогическата дейност, които са еднакви за всички. Съблюдава за тяхното изпълнение и сам не ги нарушава.

(4) Педагогическият специалист се отнася с уважение и разбиране към всички ученици и техните родители, без разлика във възраст, етнос, пол, раса, вероизповедание и други културни различия.

(5) Педагогическият специалист е длъжен да оказва съдействие, както при решаването на познавателни проблеми, така и при проблеми, свързани с взаимоотношенията между учениците.

(6) Подкрепата и закрилата не се превръщат в протекция. Недопустимо е да се ограничава свободното и открито изразяване на мнение и отстояването на собствена позиция, освен когато се засяга личното достойнство на другите. Педагогическият специалист е гарант за равнопоставеността на учениците по време на учебните часове и в училището като цяло.

(7) Педагогическият специалист е безпристрастен. Толерирането на ученици извън зачитането на образователните им постижения е недопустимо и осъдително.

(8) Изпитванията и оценяването на учениците не е санкция, а начин учениците да получат конструктивна обратна връзка за своите знания и подготовка.

- Оценяват се знанията, а не поведението.

♦ Недопустимо е да се правят квалификации по отношение на личността, оценяват се само конкретните действия.

♦ Постиженията на учениците не се сравняват публично – всеки ученик получава оценка за своя собствен напредък.

(9) Педагогическият специалист общува с учениците учтиво, не допуска емоциите да повлияят на добрия тон, не позволява да бъде предизвикан и/или провокиран.

(10) Педагогическият специалист утвърждава своя авторитет с професионализъм и компетентност, като:

♦ Не допуска публично обсъждане на професионални и/или личностните качества на колегите си.

♦ Проявява уважение към личния живот на учениците и техните семейства. По никакъв повод не се допуска злоупотреба с доверието на семейството.

♦ Като публична личност педагогическият специалист съблюдава обществено приетите правила на поведение при всички изяви в публичното пространство.

Чл. 46. Педагогическият специалист не трябва да иска, приема или разпределя подаръци, дарения, хонорари, услуги или други облаги за себе си или семейството си, за близки или колеги, които могат да доведат до пристрастност или да окажат влияние върху изпълнението на служебните му задължения, преценката или функциите му, или да бъдат възнаграждение за това.

Чл. 47. Педагогическият специалист не трябва да позволява да бъде поставян или да изглежда поставен в положение на зависимост от когото и да било. Той също не трябва да извършва работата си по начин, допускащ влияние от друг.

Чл. 48. Служителят опазва повереното му имущество с грижата на добър стопанин и не допуска използването му за лични цели. Информира своевременно директора при загубата или

повредата му.

Чл. 49. Служителят в изпълнение на заеманата длъжност трябва да осигури ефективно, компетентно и икономично използване на собствеността, средствата, услугите и финансовите източници, които са му поверени. Те не трябва да бъдат използвани за лични цели или да бъдат предоставяни на трети лица, освен ако е изрично предвидено.

Раздел VIII

КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

Чл. 50. Конфликт на интереси възниква тогава, когато педагогическият специалист има личен интерес и той му влияе дотолкова, че пречи на безпристрастното и обективно вземане на решения или изпълнение на служебните задължения.

(1) Служителят не може да извършва образователни услуги на ученици, които се обучават или ще полагат изпит в училището, в което преподава.

(2) Педагогическият специалист не може да използва служебното си положение за лично и семейно облагодетелстване, давайки платени уроци по принуда.

(3) Педагогическият специалист трябва да избягва всякакви ситуации, които могат да доведат до конфликт на интереси. При появяването на такъв конфликт той е длъжен да информира веднага директора на училището.

Раздел IX

УЧЕНИЦИ

Чл. 51. Училищната общност е като семейство, в което всички членове се отнасят помежду си с уважение. В поведението си учениците се ръководят от максимата: „Никога не постъпвай с другите така, както не искаш те да постъпват с теб“.

Чл. 52. В поведението си учениците се ръководят от максимата: „Никога не постъпвай с другите така, както не искаш те да постъпват с теб“.

Чл. 53. Ученикът защитава своята позиция свободно, но без да накърнява свободата и достойнството на другите. Проявява толерантност към мненията и позициите на своите съученици.

Чл. 54. Ученикът проявява уважение към личността на всеки участник в училищната общност: изслушва внимателно, излага аргументи, не изразява несъгласието си чрез лични обиди и квалификации, не проявява неуважение по никакъв повод и по отношение на който и да е представител на УО.

Чл. 55. В своята дейност ученикът се стреми да не нарушава личното пространство на другите. Не участва в обсъждането на личностните качества на съученици и педагогически специалисти.

Чл. 56. Ученикът се явява в училище във вид и с облекло, съответстващо на добрите нрави и на позицията му на ученик. Държи се учтиво и спазва утвърдените правила относно взаимоотношенията в училищната общност.

Чл. 57. Личната отговорност на ученика означава:

- (1) Да се пази авторитета на учителите и училището .
- (2) Да се създава сфера на уважение и доверие.
- (3) Да се изграждат и поддържат етични взаимоотношения между родител и учител .
- (4) Да се държат прилично (към възрастните) на обществени места.
- (5) Да не разхищават и да не рушат обществена собственост.
- (6) Да пазят околната среда чиста.
- (7) Да не нанасят вреда на живи същества – растения и животни

- (8) Да не се използват мобилни устройства в час.
- (9) Да се популяризират постиженията на учениците сред обществеността.
- (10) Да се отнасят с уважение към езика – да се изразяват правилно и да не използват непристойни думи и изрази.
- (11) Да се отнасят с уважение към националните символи.
- (12) Родителите редовно да бъдат информирани за добрите и лошите прояви на децата си.
- (13) Да се проявява „тристранна толерантност“ – учители – ученици – родители.
- (14) Да се подсигурят срещи със специалисти, които чрез личен пример да учат на добро поведение.
- (15) Осигуряване на видеоконтрол в класните стаи и коридорите, като заснетият материал да се предоставя само на заинтересованите страни.

Раздел X

РОДИТЕЛИ

Чл. 58. Родителите помагат за утвърждаване трайно авторитета на училището и на работещите в него специалисти.

Чл. 59. Основни задължения на родителите /настойниците/ са:

- (1) да проявяват постоянни грижи за доброто образование на своите деца;
- (2) да следят и насърчават техните успехи;
- (3) да ги съветват и осигуряват всички възможности за творческото им развитие;
- (4) съдействат за развиване на самостоятелното критично мислене на детето;
- (5) редовно да се информират за развитието на своите деца в училищната общност, участват в обсъждането и утвърждаването на образователните практики, предлагани от педагогическите специалисти.
- (6) Родителите дължат уважение към труда и личността на педагогическите специалисти. Недопустимо е обсъждането на личностни и/или професионални качества на педагогически специалисти в присъствието на децата. Недопустимо е разпространението на поверителна информация за педагогически специалисти, други родители, ученици.

Чл. 60 . Семейството трябва да дава пример за разбирателство и добри отношения.

Чл. 56. Задължение на родителите /настойниците/ е да се интересуват от мнението на учителите и да се съобразява с тях.

Чл. 57. Родителите трябва да упражняват контрол и да налагат своя авторитет без насилие като зачитат детето и спазват основните му права.

Чл. 58. Родителите възпитават детето чрез личния си пример в дух на уважение, толерантност, инициативност и свободолюбие.

Чл. 59. Родителите трябва да се стремят да решават конфликтите между поколенията спокойно и в контакт с всички членове на училищната общност.

Чл. 60. Родителите подготвят децата за живота и има една основна морална задача – да създава ценности и да ги предава на следващите поколения.

Раздел IX

КОМИСИЯ ПО ЕТИКА

Чл. 61. (1) За спазването на Етичния кодекс и разрешаване на възникнали с приложението му казуси към училищната общност се създава Комисия по етика.

(1) Членовете се избират от Педагогическия съвет. Комисията по етика е в състав:

Председател: Елена Маринова

Членове: Йорданка Венкова

Ива Кашова

Чл. 62. (1) Комисията по етика:

- разглежда сигнали, свързани със неспазването на този кодекс
- докладва на директора за предприетите мерки.

(2) Комисията по етика приема правилник за дейността си, който се утвърждава на заседание на Педагогическия съвет.

Чл. 63. Всеки заинтересован член на училищната общност има право да внесе сигнал в Комисията по етика.

Чл. 64. (1) Комисията по етика разглежда постъпилите сигнали и се произнася с мотивирано становище най-късно в едномесечен срок от постъпването им.

(2) При установено неспазване на този кодекс Комисията налага санкция.

(3) Непроизнасянето в срок се смята за мълчалив отказ за налагане на санкция.

Чл. 65. Комисията по етика е длъжна да отчита дейността си пред Педагогическия съвет на училището в края на първи учебен срок и в края на учебната година.

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Правилата за поведение, съдържащи се в настоящия кодекс, са неизменна част от всекидневната работа на педагогическите специалисти, учениците и техните родители. Спазването на етичните правила за поведение е гаранция за законността на действията на всички участници в образователния процес и защита от неоснователни обвинения.

Чрез спазването на правилата за поведение, заложи в Етичния кодекс и приети от всеки педагогически специалист, ученик и родител, се допринася за изграждането и утвърждаването на положителния образ на училището.

Настоящият Етичен кодекс е отворен документ, подлежащ на непрекъснато развитие и обогатяване.

Етичният кодекс на работещите в Основно училище "Св. Климент Охридски" е приет от представители на педагогическия съвет, общественния съвет и ученическото самоуправление при спазване на реда, определен в правилника за дейността на училището.